

İlber Ortaylı'nın yakın

CEM MURAT SOFUOĞLU

Avukat

sofuoglu cem@yahoo.com

Topkapı Sarayı Müzesi Müdürü Profesör İlber Ortaylı kamuoyunda, Osmanlı İmparatorluğu tarihi konusunda uzman birisi olarak tanınır ve gerçekten de öyledir. Ortaylı, bu derin bilgisiyse katıldığı televizyon programlarındaki söyleşileriyle; yazdığı kitaplarla ve bir günlük gazetede kaleme aldığı yazılarla kamuoyunu aydınlatır, bilgilendirir.

Ancak, İlber Ortaylı'nın, 7 Haziran 2009 tarihli *Milliyet* gazetesinin pazar ekinde 2. Dünya Savaşı'nda bir dönüm noktası olan Normandiya Çıkarması'yla ilgili olarak kaleme aldığı "65 yıl önce Avrupa" başlıklı yazıda yapmış olduğu hatalar, onun gibi bir tarih uzmanından beklenmeyecek niteliktedir.

Örneğin İlber Ortaylı'ya göre çıkarma, 5 Haziran 1944 tarihinde başlamıştır. Halbuki 'Operation Overlord', 'Operation Neptun' kod adıyla veya 'D-Day' diye anılan çıkarma

(Ortaylı nedense, yazısında, çıkarmanın kod adlarını belirtmemiş) 6 Haziran 1944 tarihinde başlamıştır, çünkü 5 Haziran tarihindeki kötü hava koşulları nedeniyle, Müttefik Güçleri Kumandanı Eisenhower çıkarmayı ertelemiş ancak 6 Haziran günü hava koşulları çok değişmemiş olmasına rağmen "We go!" (Gidelim!) diyerek harekâtı başlatmıştır.

Yazıda "Normandiya çıkarması... Amerikan, İngiliz ve hemen hemen bütün sürgündeki Polonya kuvvetlerinin katıldığı bir operasyonda" denmektedir. İlber Ortaylı burada da, Kanadalılara büyük haksızlık etmiştir, çünkü tarihi kaynaklarda Polonya birliklerinin bu ölçekte çıkarmaya katıldıkları konusunda bir bilgi olmadığı gibi, Juno ve Gold kod adlı plajlara, İngilizlerle beraber Kanadalıların çıktığını bütün kaynaklar yazar. Yani, bu konuda adları anılması gerekenler Polonyalılar değil, Kanadalılardır.

Çok önemli olmasa da bir diğer yanlış, İlber Ortaylı'nın Alman Ordusu komutanlarından Mareşal Erwin Rommel'in adına soyluluk unvanı olan 'von' kelimesini eklemesidir. Ünlü Mareşalin ismi sadece Erwin Rommel'dir. Yazıda "Kuzey Afrika'da gerçekten güçlü bir komutan olduğunu ispatlayan" denilerek Rommel'in daha önceki önemli başarıları gözden kaçırılmıştır. Halbuki Rommel, Deutsches

Afrika Korps (Afrika Kolordusu) komutanı olarak tanınmadan önce, 1940 yılı mayıs ayında Fransa'nın, Almanlar tarafından işgali sırasında komutasını yürüttüğü 7. Panzer Tümeni'ndeki tankları o kadar başarılı kullanmıştır ki (bu tümen daha sonra 'Hayalet Tümen' olarak anılacaktır) Yıldırım Savaşı'nın (Blitz Krieg) mimarları arasına girmiştir. Kuzey Afrika Kolordusu da bu başarılarından dolayı oluşturulmuş ve Rommel, başına atanmıştır.

İlber Ortaylı'nın en önemli yanlışı ise, Rommel'in Hitler'e karşı tertip olunan suikasta karıştığı gerekçesiyle kuşkulu bir uçak saldırısı sonucu "yok olduğu"nu, yani öldüğünü ileri sürmesi. Halbuki Rommel, bir müttefik uçağının saldırısı sonucu 'yok olmamış', sadece yaralanmış ve gördüğü tedaviden sonra nekahat döneminde, Hitler'in halk arasındaki itibarını gözönüne alarak Rommel'e, siyanür içerek intihar etmek veya Halk Mahkemesi önünde yargılanmak (ve elbette sonunda ölüm cezası) arasında seçim yapması karşısında, ailesini de korumak için birinci seçeneği tercih etmiş ve 4 Ekim 1944'te siyanür içerek intihar etmiştir. Bu ölüm, Nazi propagandası tarafından kamuoyuna, ünlü mareşalin almış olduğu yaralar neticesinde öldüğü şeklinde yansıtılmıştır. Gerçek durum ise savaştan sonra anlaşılmıştır. İlber Ortaylı, Nazilerin savaş sırasında yayımlamış

tarih bilgisi (?)

oldukları propaganda dergisi *Signal*'de yazılanları okuyarak, bu yazıyı hazırlamışa benziyor.

İlber Ortaylı'nın yanlışları bununla sınırlı değil. Ortaylı, 29 Mart 2009 tarihinde Habertürk TV Kanalında, Murat Bardakçı ile yapmış olduğu söyleşide, 2. Dünya Savaşı'nda Alman Ordusu'nun Fransa'yı 1941 yılında istila ettiğini ve Nazi Almanya'sı ile Fransa arasındaki teslim antlaşmasının Versailles'da imzalandığını söylemişti. İşin doğrusu şudur: Fransa, Almanlar tarafından 1940 mayısında istila edildi ve bir önceki savaşa nazire olarak, Fransa'nın teslim olduğu antlaşma, 1. Dünya Savaşı'nda Almanların talebi üzerine varılan ateşkesin imzalandığı, Paris yakınlarındaki Compiègne Ormanı civarındaki Le Francport'daki tarihi vagonda imzalandı ve bu yüzden tarihe 'İkinci Compiègne' olarak geçti. Söz konusu vagon halen müze olarak kullanılıyor.

İlber Ortaylı'nın düzeltmek istediğim son yanlışları ise 7 Ekim 2007 tarihinde yine Milliyet gazetesinin pazar ekindeki "Meclis yeni, anayasa eski" başlıklı yazısındaki bazı hususlar. Yazıda Ortaylı 'Dahiliye Nazırı Ali Kemal Bey'in İznik'te linç edildiğini' söylüyor. Burada birkaç yanlış birden yapılmış. Öncelikle, Ali Kemal Bey İznik'te değil, İstanbul'dan kaçırıldıktan sonra götürüldüğü İzmit'te linç edilmiştir. İkincisi,

linç edilerek öldürüldüğü sırada, Dahiliye Nazırı değildir. Dahiliye Nazırı ifadesi, Ali Kemal Bey'in geçmişte üstlendiği görevi ima etmek için eklendiyse, bu bilgi eksiktir çünkü Ali Kemal Bey, Damat Ferit hükümetlerinde sadece Dahiliye değil, Maarif Nazırlığı da yapmıştır. Öldürülmesindeki esas neden de yapmış olduğu nazırlıklar değil, başyazarı ve sorumlu yazı işleri müdürü olduğu *Peyam-ı Sabah* gazetesinde, Milli Mücadele ve Mustafa Kemal aleyhine yazmış olduğu yazılardır.

İlk bakışta, İlber Ortaylı'nın yukarıda sıraladığım tarih, yer, isim vb. hataları önemsiz görülebilir, çünkü kendisi esas olarak Osmanlı tarihi uzmanıdır. Ama eğer Ortaylı kıratında biri bu hataları arka arkaya yapar ve bunları düzeltmez ise ortada ciddi bir sorun var demektir.

Aslında, bunları bir gazete sütununda ifade etmek istemezdim. Ancak gerek Habertürk kanalına gönderdiğim düzeltme mesajının doğru biçimde seyircilere aktarılmaması, gerekse İlber Ortaylı'ya iletilmek üzere, gazeteye göndermiş olduğum faks mesajına ve iadeli taahhütlü mektuba (köşesinde e-mail adresi olmadığı için böyle yapmak zorunda kaldım) cevap dahi verilmediği gibi Ortaylı'nın köşesinde bu yanlışları düzeltilmediği için buna mecbur kaldım.